

K 39413004 : สาขาวิชาฝรั่งเศสศึกษา

คำสำคัญ : ร. แลงการ์ด / ทาสในกฎหมายเก่าของสยาม

มยุรี พงษ์ศิริรักษ์ : ร.แลงการ์ดกับการศึกษาเรื่องทาสในระบบทาสเอกชนในกฎหมายเก่าของสยาม (R. Lingat et L'Esclavage Privé dans le Vieux Droit Siamois) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ. ดร. กรรณิกา จรรย์แสง และ รศ. ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. 260 หน้า. ISBN 974 - 653 - 003 - 8

ในอดีต ระบบทาสในสยามยังไม่เคยมีผู้สนใจศึกษาอย่างจริงจังจนกระทั่งร. แลงการ์ด (Robert Lingat) เข้ามาทำงานในฐานะที่ปรึกษาร่างประมวลกฎหมายของไทยในปี พ.ศ. 2467 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นักกฎหมายชาวฝรั่งเศสผู้นี้สนใจค้นคว้ากฎหมายโบราณ และทำงานวิเคราะห์ระบบทาสสยามจากเอกสารกฎหมายตราสามดวงของไทยเป็นหลัก ดังปรากฏเป็นผลงานเรื่อง L'Esclavage Privé dans le Vieux Droit Siamois (ระบบทาสเอกชนในกฎหมายเก่าของสยาม) ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกนำมาศึกษา

การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาแนวคิดและระเบียบวิธีการวิจัยสังคมทาสจากผลงานที่นับว่าเป็นงานศึกษาวิจัยระบบทาสสยามอย่างเป็นวิชาการชิ้นแรก ๆ กล่าวได้ว่า ร.แลงการ์ดเป็นนักกฎหมายผู้บุกเบิกระเบียบวิธีการศึกษาเอกสารกฎหมายร่วมสมัยเป็นข้อมูลในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย นอกเหนือไปจากการค้นคว้าอ้างอิงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เช่น พงศาวดาร จดหมายเหตุ และศิลาจารึก เป็นอาทิ

ผู้วิจัยนำเสนอการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ด้วยการใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ด้านประวัติศาสตร์กฎหมายและสังคมไทยในอดีต ทั้งภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาสถานภาพของงานของ ร.แลงการ์ด

อนึ่ง ผู้วิจัยได้เลือกแปลบทที่ 1 และบทที่ 4 อันว่าด้วยที่มาและสถานภาพของทาสเสนอในตอนที่สองของงานวิทยานิพนธ์ ด้วยเห็นความสำคัญที่จะถ่ายทอดตัวอย่างแนวคิดและวิธีการศึกษาข้อมูลทางกฎหมายในเชิงวิเคราะห์จนทำให้เห็นภาพของสังคมทาสอย่างมีวิวัฒนาการ ผู้วิจัยคาดว่าเนื้อหาของงานวิทยานิพนธ์นี้จะมีส่วนช่วยเปิดมิติการศึกษาค้นคว้าเรื่องทาสในสังคมไทยให้หลากหลายยิ่งขึ้น

ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนักศึกษา มยุรี พงษ์ศิริรักษ์

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1. ดร. กรรณิกา จรรย์แสง 2. ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล

K 39413004 : Études Françaises

Mots clés : Robert Lingat / L'Esclavage privé dans le vieux droit siamois

Mayuree Pongsirak : R. Lingat et L'Esclavage Privé dans le Vieux Droit Siamois. Directeurs du mémoire : Kanika Chansang, Ph.D. , Maître assistant et Surasak Likasitwatanakul, Ph.D., Maître de conférence. 260 pp. ISBN 974 - 653 – 003 - 8 .

En 1931, Robert Lingat est le premier juriste français qui étudie l'esclavage siamois en exploitant Kotmai Trasamduang, le vieux droit siamois comme source de base. Son Esclavage Privé dans le Vieux Droit Siamois est la première œuvre qui étudie systématiquement la société des esclaves. Vu son importance, nous la relevons comme source de notre étude.

Notre objectif est d'étudier la conception et la méthode de travail de cet ouvrage. Dans son domaine, l'auteur est un pionnier qui adopte une méthode comparative et analytique des dispositions juridiques pour entrevoir, dans l'évolution des codifications, des changements dans la société des esclaves depuis l'époque d'Ayutthaya jusqu'à l'abolition de l'esclavage en 1905. Son travail, ouvre par ailleurs, une nouvelle perspective de recherche dans l'étude de la société thaïe ancienne par l'exploitation de textes juridiques autres que des inscriptions, annales, et archives.

Ce mémoire, nous le présentons sous forme d'une disposition analytique en nous basant sur les documents thaïs, français et anglais sur l'histoire du droit et de la société du Siam. Dans la deuxième partie de notre travail, nous estimons nécessaire de traduire les premier et quatrième chapitres de cette œuvre, représentatifs à nos yeux de l'orientation et du mode d'étude de données juridiques par Robert Lingat pour dégager l'image de la société des esclaves et son évolution.

Nous espérons que ce travail servira comme document de base pour d'autres recherches qui élargiront les concepts et les méthodes dans l'étude de l'esclavage siamois.

Département de Français École des Études Supérieures, Université Silpakom Année Universitaire 2000

Signature d'étudiant Mayuree Pongsirak

Signature des Directeurs du Mémoire 1. K. Chansang 2. Surasak Likasitwatanakul